

กับเศรษฐกิจ

■ **ดร.อรรถกฤษณ์ เกพมงคล**

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
tong_econ@hotmail.com

ว่า “ภาวะฟองสบู่ในราคาสินทรัพย์” อย่างมากจนน่าตกใจ จะต่างกันก็ตรงที่ภาวะฟองสบู่บางครั้งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ คนแห่เข้าไปซื้อสินทรัพย์ในราคาที่สูงกว่าราคาที่เหมาะสม เมื่อดูจากผลตอบแทนโดยตรงที่จะได้ แต่ก็ยังซื้อเพราะหวังว่าจะได้ส่วนต่างของราคาที่สูงขึ้นไปกว่าเดิม (Capital Gain) ภาวะฟองสบู่ในราคาหุ้นก็ตามหรือในราคาอสังหาริมทรัพย์ก็ตาม เมื่อมีการปั่นราคาขึ้นไปล่อใจให้นักลงทุนหน้าใหม่เข้าไปซื้อต่อๆ กันเป็นลูกโซ่ กลายเป็นแรงอุปสงค์เทียมผลักดันฟองสบู่ให้ลอยสูงขึ้น นักลงทุนพวกนี้ไม่ได้สนใจเงินปันผล ไม่ได้สนใจที่จะอยู่หรือปล่อยห้องเช่าเพื่อเก็บค่าเช่ารายเดือน นักลงทุนพวกนี้รู้อยู่แล้วว่าฟองสบู่นี้เป็นของร้อนที่พร้อมจะแตก แต่ก็ยังแห่เข้ามาซื้อเพราะรู้ว่าใครมาก่อนรวยก่อน และคนที่ซวยก็คือคนหลังๆ ที่มาซื้อแล้วหนีไม่ทัน ฟองสบู่แตกซะก่อนนั่นเอง ซึ่งในกรณีขายตรงฟองสบู่ที่แตกก็คือช่วงที่หาสมาชิกใหม่มาหมุนเงินไม่ทันนั่นเอง

ในเมื่อกิจการขายตรงรูปแบบนี้คล้ายคลึงกับภาวะฟองสบู่ คำถาม คือ กิจการเหล่านี้เข้าข่ายหลอกลวงประชาชนหรือไม่ คำถามนี้ยากที่จะตอบได้ ถ้ากลไกของกิจการถูกอธิบายอย่างละเอียดตามความเป็นจริง ประชาชนเข้าใจถึงผลประโยชน์และความเสี่ยงที่จะตามมาจริงๆ ส่วนตัวของผมก็ยังมองกิจการขายตรงแบบนี้ว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของการลงทุนที่เราเลือกที่จะลงทุนได้และพร้อมจะแบกรับความเสี่ยงของมัน

แต่ในมุมมองของรัฐอาจจะต้องต่างออกไป ภายใต้นโยบายแบบพ่อปกครองลูกนั้น คนเป็นพ่อจะมองคนเป็นลูกอ่อนต่อโลกเสมอและต้องได้รับการปกป้องหรือถึงจะเชื่อใจว่าลูกมีความรู้ความเข้าใจพอ แต่กิจการลูกโซ่ลักษณะนี้จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรัฐคงยอมให้เกิดความเสี่ยงที่สังคมจะเสียหายเป็นวงกว้างไม่ได้ เพื่อตัดไฟแต่ต้นลมรัฐจึงต้องสั่งห้ามนั่นเอง ●